

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน แต่หากพิจารณาในเชิงความยั่งยืนแล้วก็ยังคงขาดความสมดุล ยังมีปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไขหลายประการ บางเรื่องก็อยู่ในภาวะวิกฤตประชาชนต้องเผชิญกับปัญหาการว่างงาน ความยากจน ขาดสวัสดิการ อาชญากรรม ครอบครัแตกแยก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความเสื่อมโทรมอย่างรุนแรง สังคมตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม การพัฒนาการศึกษาที่จะช่วยให้ประชาชนมีความสามารถในการปรับตัว และรู้เท่าทัน กลับขาดเอกภาพเชิงนโยบาย ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ชุมชน และสถาบันทางสังคม ทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศโดยเฉลี่ยต่ำลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

เพื่อให้สังคมไทยพัฒนาไปอย่างสมดุล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23(3) การจัดการศึกษาต้องเน้นความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาไทย นอกจากนี้แล้ว มาตรา 24 ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ การให้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก

ความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา สถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.), 2545)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสำคัญในฐานะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก โดยเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรู้ มีความรับผิดชอบ มีความใฝ่เรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 1) และยังเป็นสาระหลักสาระหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องสอบ O-NET ซึ่งเป็นการสอบระดับชาติ และที่สำคัญคะแนนสอบ O-NET เป็นข้อมูลที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการประเมินภายในและประเมินภายนอกด้วย

จากการศึกษาผลการสอบ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ของ โรงเรียนเวฬุวไร่ศึกษา พบว่าได้คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 38.85 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 39.83 และคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ 39.70 และปีการศึกษา 2553 ได้คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 41.27 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 39.75 และคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ 40.85 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าผลการสอบยังอยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26, 2554)

ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้จักนำเอาเทคโนโลยี เทคนิคและวิธีสอนรูปแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับนักเรียน เพื่อกระตุ้นความใฝ่เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน พร้อมทั้งมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า เพื่อสร้างความมั่นใจในการสอนและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตาม

เจตนารมณ์ของหลักสูตร ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม การสอนที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผลดังกล่าว คือการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีที่มาจากปรัชญาและทฤษฎีของ จอห์น ดิวอี้ ที่ชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการสอนต่าง ๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วมน้อยมาก ในการกำหนดกระบวนการ และจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอนเป็นการเรียนรู้จากหนังสือ และสิ่งที่อยู่ในใจของผู้สอน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ชีวิตสังสาร โดยการบอก การอธิบาย ส่วนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง การเรียนรู้จะเกิดจากการที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้น ๆ และทักษะต่าง ๆ ไม่ได้เกิดจากการท่องจำ แต่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการของตน โดยอาศัยความช่วยเหลือจากครู (สำลี รักสุทธี, 2544 : 7)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา (CIPPA Model) เป็นรูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางรูปแบบหนึ่ง ซึ่งรูปแบบนี้ พัฒนาขึ้นจากแนวคิด 5 แนวคิด คือ 1) การให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ 2) การใช้กระบวนการกลุ่ม และการเรียนแบบร่วมมือ 3) ความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การเรียนรู้กระบวนการ และ 5) การถ่ายโอนผลการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา เป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย และสอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ได้เป็นอย่างดี โดยเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดของ Constructivism อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ประสบการณ์แก่กันและกัน (ทิสนา แคมมณี, 2542 : 2-11) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปาจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

จากผลการประเมินอิงเกณฑ์รอบสอง มาตรฐานที่ 9 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนเขวาสีวิทยามีค่าผลสำเร็จ ร้อยละ 62.50 อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2552 : 22-23) ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการเรียนรู้ได้มองเห็นว่า การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนเขาไร่ศึกษา ยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะเดิม คือ สันทนาชกอภิปรายตามแผนที่ภูมิภาค และกล่าวสรุป ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในลักษณะเรียนแบบสนุกและจดจำ ยังขาดประสิทธิภาพ นักเรียนไม่ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แท้จริง ไม่สามารถอภิปราย หรือชี้แนะแก่ครูและเพื่อนนักเรียนได้ จึงได้คิดทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยได้นำรูปแบบการสอนชิปปา ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าเป็นรูปแบบการสอนที่สามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำเสนอความรู้ได้อย่างถูกต้อง และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความใฝ่เรียนรู้สูงขึ้นได้ โดยได้เลือกเนื้อหา เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย มาทำการวิจัยทดลองสอนในครั้งนี้

คำถามการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปากับแบบปกติ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย แตกต่างกันอย่างไรร
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบชิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างไร
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบชิปปา มีความใฝ่เรียนรู้สูงขึ้นอย่างไร

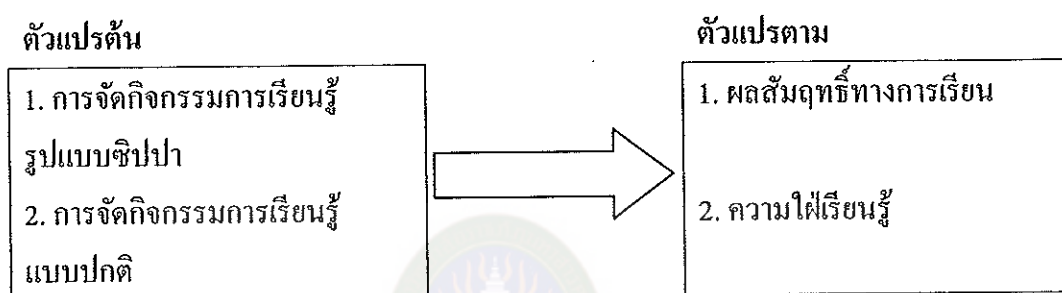
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รูปแบบชิปปาที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ
4. เพื่อศึกษาความใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของของผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปป่า และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 192 คน จาก 5 ห้องเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ตำบลเขวาไร่ อำเภอ โกลุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 77 คน จาก 2 ห้องเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ตำบลเขวาไร่ อำเภอ โกลุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แยกเป็นกลุ่มทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปป่าคือห้อง ม.1/1 จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติคือห้อง ม.1/4 จำนวน 32 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา และแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความใฝ่เรียนรู้

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยทำการสอน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง โดยมีการสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง และหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดกับตัวผู้เรียนหลังจากปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ซึ่งได้แก่

1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ตามทฤษฎีของ เบนจามิน เอช บลูม ซึ่งมี 6 ด้าน คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ของนักเรียน ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่องลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

1.2. ความใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ซึ่งวัดได้จาก ชิ้นงานที่นักเรียนทำ และแบบวัดความใฝ่เรียนรู้ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

2. รูปแบบชิปปา หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และมีประยุกต์ใช้ความรู้กับสถานการณ์การเรียนรู้อื่นตามที่ต้องการให้บรรลุผล ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน โดยการสนทนาซักถาม ให้นักเรียนบอกสิ่งที่เคยเรียนรู้ให้ นักเรียนเล่าประสบการณ์เดิม หรือการแสดงโครงสร้างความรู้เดิมของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสาร สื่อ และแนะนำแหล่งความรู้ ให้นักเรียนไปแสวงหา มีการเคลื่อนไหวร่างกาย มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เพื่อให้นักเรียนสร้างความหมายของข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่ สรุปความเข้าใจ แล้วเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ใช้กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา โดยการศึกษาไปความรู้ด้วยตนเองแล้วจดบันทึก สรุปความรู้ที่ค้นคว้า

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม เพื่ออาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือ ในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้นนักเรียนแต่ละคนแบ่งปัน ความรู้ มีความเข้าใจผู้อื่น รับรู้ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ต่อจากนั้นส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้น เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ เพื่อให้นักเรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ ได้ง่าย โดยนักเรียน สรุปประเด็นสำคัญ ประกอบด้วยมโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์ย่อย ของความรู้ทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ แล้วนำมารวบรวมเรียบเรียงให้ได้สาระสำคัญครบถ้วน สะดวกในการจดจำโดยครูอาจให้นักเรียนเขียน โครงสร้างความรู้ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจข้อมูลได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติหรือแสดงผลงาน เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ของตนด้วยการ ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่น โดยนักเรียนแสดงผลงานการสร้างความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดนิทรรศการ การจัดอภิปราย แสดงบทบาทสมมติ เขียนเรียงความ วาดภาพ แต่งคำประพันธ์ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนตรวจสอบความรู้อย่างชัดเจนขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ประเมินผลงานที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และสร้างสรรค์ผลงาน ครูอาจใช้การตั้งโจทย์สถานการณ์ต่าง ๆ ในการให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบซิปปา ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ คำนวณจาก ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มระหว่างเรียนการตรวจผลงานและการทำแบบทดสอบย่อย ซึ่งต้องมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 80 ขึ้นไป

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งต้องมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

4. ค่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนในคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลัก ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ (กรมวิชาการ, 2543 : 179-180)

5.1 ขั้นนำ ใช้การสนทนาระหว่างครูและนักเรียน โดยใช้สื่อประกอบเพื่อทบทวนความรู้เดิมและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน

5.2 ขั้นสอน เป็นการเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนสนทนาถามตอบอธิบายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ

5.3 ขั้นสรุป เป็นการร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนในการสรุปเนื้อหาและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ

5.4 ขั้นวัดผลประเมินผล โดยการทำแบบฝึกหัดและทำข้อสอบ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้รูปแบบการสอนเพิ่มขึ้น คือรูปแบบการสอนแบบซิปปา ในวิชาภูมิศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. นักเรียนเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาแล้ว จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความใฝ่เรียนรู้สูงขึ้น

3. ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร และคณะครู เพื่อนำไปประยุกต์ และปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระอื่น ได้เป็นอย่างดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY